

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks““

(COM(2020) 760 final)

(2021/C 286/11)

Raportöör: **Rudolf KOLBE**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Komisjon, 14.1.2021
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	31.3.2021
Vastuvõtmine täiskogus	27.4.2021
Täiskogu istungjärk nr	560
Hääletuse tulemus	
(poolt/vastu/erapooletuid)	241/0/2

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab täielikult Euroopa Komisjoni intellektuaalomandi tegevuskava kui väga head ja terviklikku lähenemisviisi ELi intellektuaalomandi süsteemi ajakohastamiseks.

1.2. Komitee on kindlalt veendunud, et ühtse patendisüsteemi käivitamine peab olema põhiprioriteet ja see suurendab märkimisväärselt ELi ettevõtete konkurentsivõimet. Süsteemi rakendamise ilmsetele raskustele vaatamata on komitee veendunud, et ühtse patendisüsteemi ülevõtmisest ELi õigussüsteemi peab saama (pikaajaline) eesmärk.

1.3. Komitee rõhutab VKEde toetusmeetmete tähtsust intellektuaalomandi õiguste kaitse kõigis valdkondades. Peale rahaliste toetusmeetmete tuleb erilist tähelepanu pöörata intellektuaalomandi õigusi käsitleva oskusteabe suurendamisele ning kohandatud konsultatsiooni- ja nõustamisteenustele.

1.4. Komitee soovib algatada arutelu selle üle, kuidas suurendada teadmisi intellektuaalomandi õiguste ja nende haldamise kohta ELi haridussüsteemide kõigil tasanditel.

1.5. Komitee julgustab komisjoni võtma kasutusele ühtne täiendava kaitse tunnistus ja uurima võimalust rakendada täiendava kaitse tunnistuse süsteemi uutes sektorites.

1.6. Komitee on veendunud, et autoriõiguste raamistiku ja autoriõiguste andmete haldamise ühtlustamine suurendaks intellektuaalomandi õiguste kasutust loomesektoris.

1.7. Komitee nõuab sotsiaaldialoogi protsessi, mis peale õigusnormide selgitaks ja määratleks kollektiivlääbirääkimiste käigus õiglased intellektuaalomandi õigused, selleks et pakkuda autoritele ja tootjatele stiimuleid nende loomingu tunnustamise ja samuti õiglase majandusliku hüvitise näol.

1.8. Komitee peab geograafilisi tähiseid oluliseks vahendiks kohalike tootjate konkurentsivõime suurendamisel ja rõhutab mittepõllumajanduslike toodete jaoks geograafiliste tähiste ühtlustatud kaitsesüsteemi sisseviimise võimalusi.

1.9. Komitee tunnistab kogu ELis andmevoo edendamise majanduslikku potentsiaali ja avalikku huvi, kuid tõstab esile tasakaalustamata nõuetest tulenevaid probleeme.

1.10. Komitee tunneb heameelt kõigi meetmete üle, mis aitavad kaasa võitlusele intellektuaalomandi õiguste rikkumise vastu ja tugevdavad Euroopa Pettustevastase Ameti rolli võltsimise vastases võitluses.

1.11. Komitee toetab kolmandates riikides tegutsevate ELi ettevõtjate jaoks mõeldud otsetoetusvahendite edasist täiustamist ning intellektuaalomandi õiguse ja ELi kaubanduslepingute sätete ranget jõustamist, et kaitsta neid ettevõtteid intellektuaalomandi õiguste rikkumiste eest.

1.12. Praegune tervisekriis tõi ilmsiks vajaduse saada kriitilises olukorras juurdepääs süsteemselt olulisele intellektuaalomandile. Intellektuaalomandi õigused ei tohiks takistada pandeemiavaktsiinide või ravi kättesaadavust: tõhusad sundlitsentsimise süsteemid tagavad hädaolukorras ühiskonna turvavõrgu ja õiglase hüvitise ettevõtjatele.

2. Üldised märkused

2.1. Komitee toetab komisjoni intellektuaalomandi tegevuskava kui olulist sammu ELi intellektuaalomandi süsteemi ajakohastamiseks ning ELi ettevõtjate, eelkõige VKEd ja mikroettevõtjate tohutu innovatsioonipotentsiaali suurendamiseks. Kuna intellektuaalomandiga seotud toodete, nagu leiutised, kunsti- ja kultuuriloomed, kaubamärgid, tarkvara, oskusteave, äriprotsessid ja andmed, suur majanduslik tähtsus suureneb ELis jätkuvalt, peab komitee optimeeritud ja hästi juurdepääsetavat õiguslikku ja poliitilist raamistikku hädavajalikuks.

2.2. Paljud ettevõtjad, eelkõige VKEd, mis moodustavad 99 % kõigist ELi ettevõtjatest, ei kasuta (täiel määral) ära intellektuaalomandi kaitse võimalusi. Intellektuaalomandi kaitse ulatuslikum kasutamine ELi ettevõtetes – eritähelepanuga VKEdel ja mikroettevõtjatel – peab olema intellektuaalomandi õiguste tegevuskava põhiaspekt. Nõutakse mitmesuguseid meetmeid, alates vajadusest vähendada kulusid, lihtsustada menetlusi, suurendada teadlikkust ja teadmisi, pakkuda kohandatud nõuandeid ja tuge kuni vajaduseni ajakohastada haridussüsteemi intellektuaalomandi õigustega seotud oskusteabega.

2.3. Intellektuaalomand on oluline majandustegur, sest sellega seotud tööstusharud annavad peaaegu 45 % Euroopa SKPst ja seal asub 30 % töökohtadest, kuid see on ka oluline tegur meie ühiskonna kõige olulisemate probleemide lahendamisel. COVID-19 kriis on väga selgelt näidanud ELi sõltuvust professionaalsest tippasemest ühes tõhusate intellektuaalomandi nõuete ja vahenditega, et tagada kriitilise tähtsusega intellektuaalomandi kiire kasutuselevõtt. Kliimamuutuste vastase võitluse edu sõltub suurel määral ka tipp tehnoloogia kiirest arendusest ja kasutuselevõttust ning tõhusatest vahenditest, et tagada kriitilise tähtsusega immateriaalse vara ja andmete vahetuse õiglane käsitlus.

2.4. Tehnoloogiarevolutsioon on intellektuaalomandi õiguste seisukohalt nii liikumapanev jõud kui ka murekoht, mis nõuab innovatsioonipõhiste vahendite tasakaalustatud käsitlust. Digiüleminek ja tehisintellekti tehnoloogiad tõstatavad mitmeid tähelepanu vajavaid küsimusi intellektuaalomandi õiguste kohta, näiteks läbipaistvus, andmete päritolu ja autoriõigused, inimsekkumise määra, eetikapõhimõtted jms. Komitee toetab komisjoni seisukohta, et tehisintellektisüsteemi ei tohiks käsitada autori ega leiutajana. Üldiselt on komitee veendunud, et tasakaalustatud muudatused ja ajakohastused tagavad Euroopa intellektuaalomandi raamistiku valmisoleku digiülemineku ja tehisintellekti probleemide lahendamiseks. Kuna EL jääb endiselt digitoodete ja -tehnoloogiate patentide arvu poolest märkimisväärselt teistest piirkondadest maha, tuleb eritähelepanu pöörata meetmetele, mis parandavad seda olulist turgu.

3. Konkreetsed märkused

3.1. Intellektuaalomandi kaitse

3.1.1. Ühtne patendisüsteem kui ettevõtjate ühtne kontaktpunkt on vältimatu selleks, et oluliselt vähendada patentidega seotud kulusid, hõlbustada litsentsimist, parandada läbipaistvust ja ületada VKEd juurdepääsu piiravad tõkked. Ühtse patendisüsteemi rajamine ja ühtse patendikohtu töö käivitamine parandab märkimisväärselt intellektuaalomandi kaitset ja see peab olema tegevuskava prioriteet. Menetluste lihtsustamine kiirendab samuti kogu protsessi ja suurendab seeläbi Euroopa patendiomanike konkurentsivõimet. Ühtse patendikohtu leping on tõhusa, spetsialiseeritud ja tehniliselt pädeva patendivaidluste lahendamise süsteemi oluline alustala, mis võimaldab suurendada õiguskindlust, lihtsust ja tõhusust. Rakendamisel ilmevate raskuste valguses peaks eesmärk olema süsteemi ülevõtmine ELi õigussüsteemi. Vahepeal tuleb esmajärjekorras tegeleda edasiste viivitustega, mis tulenevad liikmesriikide menetlustest ja/või Ühendkuningriigi taganemisest lepingust. Asjaolu, et ELi patentide osakaal maailmas on tugevalt langenud – 17,4 %-lt 2009. aastal 11,3 %-le 2019. aastal –, näitab samuti selgelt lisameetmete vajadust.

3.1.2. Täiendava kaitse tunnistusega saab laiendada patendiga tagatud kaitset ravimile või taimekaitsevahendile, mille kohta kehtib asjakohane müügiluba. Seetõttu on see oluline vahend tõhusa patendikaitse kaotuse korvamiseks, kui kohaldatakse aeganõudvat testimist, kliinilisi või väliuuringuid ja regulatiivset protsessi. Komitee leiab, et täiendava kaitse tunnistused on olulised uute toimeainete innovatsiooni tõhusaks edendamiseks ning ELi teadus- ja arenduskeskuste huvi äratamiseks, samal ajal peab tasakaalustatud erandi tegemine täiendava kaitse tunnistuse õigustest tagama ravimite taskukohasuse ja piisava tarne. Kuigi täiendava kaitse tunnistuse süsteem on lihtne ja innovatsiooni toetav, on see endiselt killustatud ja täiendava kaitse tunnistuse taotlus tuleb esitada igas liikmesriigis, kus asjakohast kaitset taotletakse. ELi uue eraldi määrusega ühtse täiendava kaitse tunnistuse loomine ja ühe ametiasutuse sätestamine ühtse kontaktpunktina ühtsete patentide ja täiendava kaitse tunnistuste väljastamiseks muudaks täiendava kaitse tunnistuse atraktiivsemaks patendiomanikele, tagaks novaatorite parema kaitse ja annaks kolmandatele isikutele õiguskindluse. Samuti toetab komitee lähenemisviisi, mille eesmärk on uurida optimeeritud täiendava kaitse tunnistuse süsteemi rakendatavust uutele sektoritele, mille toodete jaoks on tõenäoliselt vaja müügiluba.

3.1.3. ELi kaubamärgialaste õigusaktide läbivaatamisel saadud kogemuse põhjal on komitee veendunud, et disainilahenduste kaitset käsitlevate liidu õigusaktide ajakohastamist saadab edu. Head kogemused selliste küsimuste reguleerimisest liidu õigusaktide kaudu peaksid motiveerima komisjoni algatama ettepaneku ühtse patendi ja täiendava kaitse tunnistuse uue eraldi määruse kohta ning pikemas perspektiivis integreerima ühtse patendisüsteemi liidu õigussüsteemi.

3.1.4. Komitee on teadlik, et geograafilised tähised kujutavad ELi tootjate jaoks ainulaadset ja väärtuslikku ressursi aina liberaalsemal ja tiheda konkurentsiga maailmaturul. ELi geograafiliste tähiste kaitsesüsteemil on põllumajandussektoris suur majanduslik väärtus. Enamasti toimib süsteem väga hästi, kuid geograafiliste tähiste kaitset tuleb veel jõustada näiteks ametiasutuste ühtlustatud kontrollisüsteemi ja toidupettuse ühismääratluse abil. Kaubanduskokkulepetes tuleks samuti keskenduda sellistele konkreetsetele kaitsemeetmetele. Komitee tõstab esile võimaluse lisada geograafiliste tähiste kaitse ühtlustatud süsteemi mittepõllumajandustooted, mis on kohaliku identiteedi oluline osa. See aitaks kohalikel tootjatel oma kvaliteetseid tooteid edukamalt esitleda ja avaldaks täiendavat positiivset mõju vähem arenenud piirkondadele. Peale selle oleks tootjatel kasu registreerimismenetluse lihtsustamisest.

3.1.5. Ühenduse sordikaitse süsteem on veel üks positiivne näide ELi määruel põhinevast ühtlustatud lähenemisviisist intellektuaalomandi kaitsele. See võib samuti anda turvalise aluse väikestele ja keskmise suurusega aretajatele ning hõlmab olulisi erandeid põllumajanduse ja aretajate jaoks. Tänu süsteemi eesmärkidele luuakse hea alus, millele tuginedes saavad aretajad tõhusalt panustada rohepöörde eesmärkide saavutamisse.

3.1.6. Komitee rõhutab, et autoriõiguse, disainilahenduste ja kaasnevate õiguste kaitse on hädavajalik kultuuri- ja loomesektoris, kus luuakse märkimisväärset majanduslikku jõukust ja aidatakse suurel määral kaasa Euroopa identiteedile, kultuurile ja väärtustele (näiteks arhitektuur ja muud kultuuriteosed), kuid sageli puudub piisav oskusteave või rahalised vahendid intellektuaalomandi kaitseks ja innovatsiooni muutmiseks toodeteks. Autoriõiguste raamistiku ja andmete halduse ühtlustamine on tähtis ja sellega peavad kaasnema täiendavad toetusmeetmed.

3.1.7. Loometöö ja eelkõige leiutistega tegelevad töötajad on seetõttu potentsiaalsed õiguste omajad. Ülioluline on algatada Euroopa, riikliku, valdkondliku või äriühingu tasandi sotsiaaldialoogi protsess, mis peale õigusnormide selgitaks ja määratleks kollektiivlääbirääkimiste käigus õiglasel intellektuaalomandi õigused, selleks et pakkuda autoritele ja tootjatele stiimuleid nende loomingu tunnustamise ja samuti õiglase majandusliku hüvitise näol. Autoriõiguse loovutamise kokkuleppeid ei tohiks pidada kohustuseks kanda kogu intellektuaalomand tööandjale üle, ilma et saadaks asjakohast hüvitist.

3.1.8. Biotehnoloogia direktiiviga tagatakse oluline raamistik biotehnoloogiliste leiutiste õiguskaitses. Selles käsitletakse poliitiliselt ja eetilisel tundlikke teemasid, mistõttu on see väga vastuoluliste huvide hoolika kaalumise tulemus. Kuid biotehnoloogia kiire areng on vajalik ka tervishoiu valdkonnas ning suurte epideemiate ja nälja vastu võitlemisel üle kogu maailma. Seepärast on oluline nendes valdkondades teadusuuringuid ja innovatsiooni laialdaselt edendada, kuid samuti tõhusalt levitada ja litsentsida.

3.1.9. Ärisaladused on immateriaalne vara, mis täiendavad intellektuaalomandi õigusi. Neid kasutatakse laialdaselt loomeprotsessis, mis toob kaasa innovatsiooni ja intellektuaalomandi õiguste tekke, mistõttu on nende tõhusa kaitse tagamine äärmiselt tähtis. Seetõttu leiab komitee, et direktiivis (EL) 2016/943⁽¹⁾ sätestatud aluse selgitamine on oluline eesmärk.

3.2. Intellektuaalomandi kasutamine ja juurutamine eritähelpanuga VKEdel

3.2.1. Komitee peab intellektuaalomandi kaitse kasutuse potentsiaali suurendamist VKEdes üheks tegevuskava peamiseks eesmärgiks, mis mõjutab kõiki intellektuaalomandi kaitsega seotud mitmesuguseid süsteeme. Kuigi ELi VKEdel ja mikroettevõtjatel on tohtu innovatsioonipotentsiaal, ei saa valdav enamuse oma immateriaalsele varale väärtust lisada.

3.2.2. Kulutegur on üks põhjus, miks vaid 9 % ELi VKEdest on registreerinud intellektuaalomandiõigusi. ELis on patendi saamise kulud praegu märkimisväärselt suuremad kui näiteks Ameerika Ühendriikides või Jaapanis ning need on tohtuks finantskoormaks VKEdele ja mikroettevõtjatele. VKEde paremaks juurdepääsuks intellektuaalomandi kaitsele tuleb seega kulusid vähendada. Patendi registreerimise kulusid märkimisväärselt vähendava ühtse patendisüsteemi kiire rakendamine muudab oluliselt uuendusmeelsete VKEde ja mikroettevõtjate, näiteks vabade kutsete insenerifirmade olukorda. Komitee rõhutab ka, kui tähtsad on kõikvõimalikud VKEde rahalise ja oskusteabealase toe vormid, Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti intellektuaalomandi vautšerid, millega aidatakse VKEdel oma intellektuaalomandist kasu saada, et saada juurdepääs rahastamisele ning IPA4SME-programmile, mis pakub kuni 15 000 euro ulatuses diagnostika ja intellektuaalomandi kaitsemeetmete jms kaasrahastamist. Samuti võtab komitee teadmiseks patendivolinike olulise rolli selles tugisüsteemis.

3.2.3. Komitee peab peamiseks probleemiks ELi ettevõtjate, eeskätt (kuid mitte ainult) VKEde ja mikroettevõtjate äärmiselt puudulikke teadmisi intellektuaalomandi õiguste haldusstrateegiast. Kergesti juurdepääsetava üldise ja kohandatud teabe, toetuse ja nõustamise pakkumine VKEdele ja mikroettevõtjatele mitmesuguste programmide ja algatuste, näiteks Euroopa intellektuaalomandi kasutajate ning eri kanalite ja võrgustike kaudu on seega probleemi lahendamiseks väga oluline ja vajaks veelgi laiendamist. Ettevõtjate teadlikkust intellektuaalomandi õiguste potentsiaalst tuleb suurendada ja kombineerida mitmesuguste juurdepääsetavate koolitusprogrammidega. Komitee soovib uurida võimalusi, kuidas suurendada kvalifitseeritud intellektuaalomandi kaitse haldajate hulka ELi ettevõtetes.

3.2.4. Komitee soovib samuti algatada arutelu selle üle, kuidas suurendada teadmisi intellektuaalomandi õiguste ja nende haldamise kohta ELi haridussüsteemis. Põhiteadmised ja teadlikkus intellektuaalomandi õiguste haldamisest tuleks integreerida kesk- ja kõrgharidusse, nagu ka põhjalikud teadmised intellektuaalomandi õiguste õpingutest nii majandus- ja tehnikateaduskonnas kui ka paljudel muudel õppekavadel. Intellektuaalomandi õiguste haldamist tuleks kõrghariduses pakkuda ka eraldi õppeainena. Komitee on veendunud, et olemasoleva oskusteabe tugevdamine võib suurendada intellektuaalomandi kaitse kasutust.

3.2.5. Uurimistulemuste innovatsiooniks muutmise tähtsus on ilmselge ja seetõttu toetab komitee kõiki meetmeid, millega edendatakse teadmussiiret ja paremat intellektuaalomandi haldamist teadus- ja innovatsiooniringkondades. VKEd ja mikroettevõtjad on projektikonsortiumis sageli väikepartnerid ja neil on selles rollis vaja paremat toetust, et intellektuaalomandi õigused toodeteks muuta ja oma õigusi sellistes konsortiumides kaitsta. Sellele tuleks eritähelpanu pöörata tugiprogrammides, mille kaudu pakutakse kohandatud nõuandeid ja toetust.

3.3. Juurdepääs intellektuaalomandiga kaitstud varadele ja nende jagamine

3.3.1. Praegune tervisekriis tõi nähtavale vajaduse saada kriitilises olukorras juurdepääs süsteemselt olulisele intellektuaalomandile. Intellektuaalomandi õigused ei tohi takistada pandeemiavaktsiinide ja ravi juurdepääsetavust ega kättesaadavust. Euroopa avaliku sektori vahenditega tehtavate uuringute mõju tuleks maksimeerida, tagades neist saadud teadmiste ja intellektuaalomandi jagamise. Teiselt poolt tagab sundlitsentside väljaandmise tõhus süsteem hädaolukordades ühiskonnale turvavõrgu. Selle menetlused peavad põhinema mitmesuguste asjakohaste huvide hoolikal kaalumisel, tagades samal ajal menetluse kiiruse ja koordineerimise Euroopa tasandil, et võimalikult tõhusalt täita rahvatervisenõudeid. Selles kontekstis soovib komitee samuti rõhutada, kui tähtis on määrus (EÜ) nr 816/2006, milles käsitletakse rahvatervise probleemidega riikidesse eksportimiseks toodetavate farmaatsiatoodete patentide sundlitsentsimist⁽²⁾.

⁽¹⁾ ELT L 157, 15.6.2016, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 157, 9.6.2006, lk 1.

3.3.2. Intellektuaalomandi omandilise kuuluvuse ja haldamise läbipaistvuse suurendamine on intellektuaalomandi litsentsimise ja jagamise hõlbustamise eeltingimus. Selles kontekstis soovib komitee samuti rõhutada ühtse patendisüsteemi kiire rakendamise vajadust ja autoriõiguse valdkonna taristu täiustamise tähtsust seoses teabega õiguste omanike, tingimuste ja litsentsimisvõimaluste, samuti plokiahela tehnoloogia kohta.

3.3.3. Kuna standardimine on paljude eri sidusrühmade huvidega seotud protsess, on standardi rakendamiseks oluliste patentide puhul vaja suurt läbipaistvust ja õiglasi litsentsimisnõudeid. Seetõttu toetab komitee lähenemisviisi, mille puhul patendi olulisust kontrollitakse sõltumatu kolmanda isiku poolt, ning meetmeid rikkumiste ja vastuolude vähendamiseks.

3.3.4. Komitee tunnistab andmete jagamise ja andmevoos edendamise majanduslikku potentsiaali kõigis sektorites üle ELi, kuid rõhutab, et andmete liikumise ja laialdase kasutamise võimaldamise aluseks peab olema tasakaalustatud lähenemisviis, millega on tagatud eraelu puutumatus, turvalisus, ohutus, eetikanormid ja õiguspärased intellektuaalomandi kaitse huvid. See tuleb tagada andmebaaside direktiivi läbivaatamisel 2021. aastal ⁽³⁾.

3.4. Intellektuaalomandi õiguste rikkumised

3.4.1. Tõhus jõustamine ja õiguskaitse on hea intellektuaalomandi õiguste kaitse süsteemi peamised kriteeriumid ja seetõttu tuleb neid olulisel määral tugevdada. Komitee rõhutab, et ühtse patendikohtu rakendamine annab tohutu tõuke patendiõiguste jõustamiseks ja et intellektuaalomandi õiguste jõustamist muudes intellektuaalomandi õiguste süsteemides (näiteks kindlustus) tuleb samuti praktiliste ja/või õiguslike meetmete abil olulisel määral tugevdada. Eelkõige VKEdel ja mikroettevõtjatel puuduvad sageli vahendid oma intellektuaalomandi õiguste jõustamiseks.

3.4.2. Digiüleminek on toonud kaasa intellektuaalomandi õiguste rikkumiste uusi vorme, näiteks ärisaladuste kübervargus ja ebaseaduslik voogedustus. Komitee toetab siduvaid määarusi, nagu digiteenuste õigusakt, ⁽⁴⁾ millega tagatakse parem õigusraamistik.

3.4.3. Võltsimine ja piraatlus tekitavad ELi müügisissetulekutes suurt kahjumit, kuid need ohustavad ka tarbijate tervist, ohutust ja turvalisust. Komitee toetab kõigi sidusrühmade koostööd, ELi meetmete paketi loomist ja Euroopa Pettustevastase Ameti rolli tugevdamist võltsimise vastases võitluses.

3.5. Aus mäng üleilmsel tasandil

3.5.1. EL ei ole intellektuaalomandi õigustega seotud konkurentsivõime ülemaailmne liider. Aasia suurendas oma patentide osakaalu maailma kõigi patenditaotluste hulgas 2019. aastal 65 %-ni, samal ajal langes aga ELi osakaal märkimisväärselt 17,4 %-lt (2009. aastal) 11,3 %-le. Seetõttu on ELi positsiooni tugevdamine äärmiselt tähtis.

3.5.2. Intellektuaalomandi õiguste kaitse ja jõustamine tekitavad lisaprobleeme ELi ettevõtjatele, kes tegutsevad kolmandates riikides. Seetõttu toetab komitee kõiki komisjoni meetmeid olukorra parandamiseks. Läbirääkimised kõrge kaitsetasemega intellektuaalomandi peatükkide üle vabakaubanduslepingutes ja intellektuaalomandi alased dialoogid kaubanduspartneritega on olulised pikaajalised lähenemisviisid, nagu ka koostöö ülemaailmsetes organisatsioonides, näiteks WIPO ja WTO, ning osalemine ülemaailmsetes intellektuaalomandi käsitlevates lepingutes.

3.5.3. Komitee rõhutab, kui tähtsad on otsetoetusvahendid, mis annavad teavet kolmandates riikides tegutsevatele ELi ettevõtjatele, sealhulgas välisinvesteeringute taustauuring, võltsimis- ja piraatlusjuhtumite jälgimise nimekiri ning kolmanda riigi aruanne. VKEdel ja mikroettevõtjate toetamiseks mõeldud meetmed, näiteks VKEdel intellektuaalomandi õiguste kasutajatugi, on väga olulised ja neid tuleks edasi arendada.

Brüssel, 27. aprill 2021

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG

⁽³⁾ EÜT L 77, 27.3.1996, lk 20.

⁽⁴⁾ COM(2020) 825 final.